GASTVRIJ, TOEGANKELIJK EN SCHOON MEER TOILETTEN IN NEDERLAND

Iedereen moet naar de wc, sommige mensen vaker dan anderen...

- Mensen moeten gemiddeld **4 tot 8 keer per dag** naar het toilet
- Er zijn **2 miljoen buik- en 1,5 miljoen blaaspatiënten** in Nederland: buikpatiënten moeten vaker en dringender naar het toilet
- De helft van hen heeft **binnen 1 tot 5 minuten een toilet nodig. Vier van de tien patiënten werden** in het afgelopen halfjaar geweigerd, vooral bij winkels
- **Vrouwen hebben vaker een toilet nodig**: vooral zwangere en ongestelde vrouwen. Bovendien begeleiden vrouwen vaker kinderen of ouderen. Vrouwelijk toiletbezoek duurt gemiddeld anderhalf tot twee keer zo lang als bij mannen. Daarmee zouden er **anderhalf keer zoveel toiletten voor vrouwen als voor mannen moeten zijn** – mannen hebben echter meer mogelijkheden door urinoirs
- Ook **1,2 miljoen diabetici, 2,4 miljoen 65plussers en 1,8 miljoen kinderen onder de tien jaar** hebben vaker en/of dringender een toilet nodig dan gezonde mensen

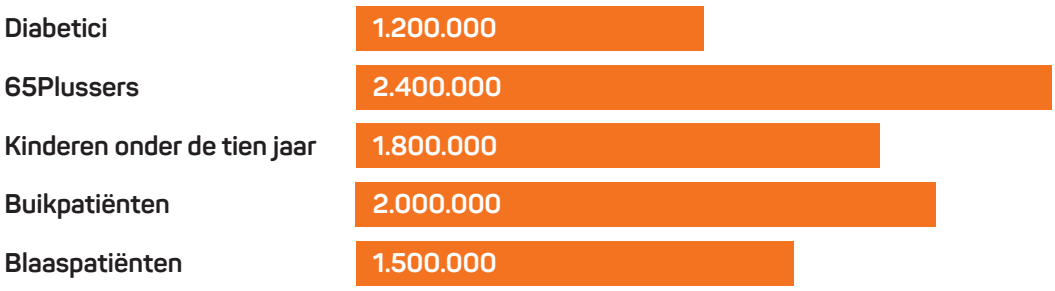

Er zijn te weinig toiletten beschikbaar...

- Het is vaak niet bekend of duidelijk waar openbare of opengestelde toiletten zijn – zelfs inwoners weten het vaak niet, laat staan toeristen en dagjesmensen. **De HogeNood**-app is op dit moment **de meest betrouwbare bron** van locatie en aantal toiletten
- Buik- en blaaspatiënten:
  - moeten vaak 6 tot 10 minuten lopen naar een toilet – terwijl **zes van de tien maar 1 tot 5 minuten heeft** bij hoge nood
  - worden **vier van de tien keer geweigerd** bij een supermarkt, winkel of horecazaak
  - zoeken te vaak tevergeefs naar een toilet (vier op de tien geeft dit aan)

Het tekort aan openbare toiletten leidt tot serieuze problemen...

- Mensen durven niet uit huis te komen – **één op de vier buikpatiënten en mensen met incontinentie gaat regelmatig, vaak of helemaal niet meer de deur** uit vanwege (verwachte) problemen met het vinden van een toilet. Nog eens **één op de drie** blijft een enkele keer thuis vanwege deze problemen
- **Te weinig toiletten kunnen leiden tot gezondheidsproblemen** door ophouden en minder drinken en ongelukjes – en voor buikpatiënten zelfs tot buikkrampen, heftige pijnscheuten of flauwvallen
- **Hoe minder toiletten, des te sneller vertrekken mensen uit een winkelcentrum.** Dat is jammer, want voor elke procent die ze korter in winkels blijven, geven ze 1,3% minder uit.

Het buitenland heeft het beter geregeld...

- Andere Europese steden hebben **veel meer openbare toiletunits**: Parijs en Londen hebben er bijvoorbeeld 400 (1 openbaar toilet per 5500 inwoners), Wenen 300 (1:6300), Antwerpen 120 (1:4300) en Kopenhagen 100 (1:5500). Opengestelde toiletten zijn hierin niet meegerekend
- Singapore heeft **wettelijk vastgelegd hoeveel openbare toiletten er moeten zijn** in metrostations, busstations, winkelcentra enz. In Noord-Amerika is dit ook vaak het geval maar dan in de daar geldende Bouwbesluiten
- **Gemeenten moeten wettelijk 'voldoende openbare toiletten installeren en schoonhouden'** in Japan en Nieuw-Zeeland
- In steden zoals Melbourne, Sydney en Toyama (Japan) is er al een toiletnorm: elke 200 tot 500 m een toilet.

Oplossingen voor gemeenten om het tekort aan toiletten aan te pakken...

- De Maag Lever Darm Stichting stelt voor Nederland de volgende norm voor: **om de 500 m (5 minuten lopen) een openbaar of opengesteld toilet** in centra en langs drukke voetgangersgebieden
- **Stel toiletten in gemeentelijke gebouwen open voor passanten**, geef dit aan met een herkenbare en eenduidige sticker en meld de toiletlocatie aan bij de HogeNood-app
- **Stel het openstellen van toiletten voor passanten als voorwaarde** aan de huurder van een gemeentelijk gebouw
- Geef een kleine vergoeding om toiletten open te stellen aan horeca, winkels en supermarkten en laat hen de openstelling met een sticker aanduiden, zoals het Duitse initiatief die Nette Toilette of het Belgische PlasPunt
- **Openbare toiletten hoeven niet duur te zijn**: reclame of een vending machine (bv. van het Utrechtse bedrijf Quiosk) helpen meebetalen aan het toilet. Toiletfabrikanten hebben ook leaseconstructies om de investering te spreiden over meerdere begrotingen
- **Meer toiletten verdienen zichzelf terug**: doordat ouderen en chronisch zieken als buik- en blaaspatiënten meer de deur uit durven, vermindert de kans op eenzaamheid en Wmo-kosten. Een arbeidsgehandicapte of bijstandsgerechtigde kan gastheer/-vrouw worden bij een openbaar toilet, waarmee de gemeente een uitkering uitspaart
- **Neem in de Bouwverordening een bepaling op** dat nieuwe gebouwen/winkels toiletten vóór de balie/kassa moeten hebben, en dat deze publiek toegankelijk zijn
- **Neem het creëren van voldoende toiletten mee in de lokale inclusie-agenda**, die de gemeente vanwege het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking en chronische ziekte moet opstellen

Bronnen

- App-vise: HogeNood-app, www.hogenood.nl
- Coalitie Erbij (2017): Handreiking lokale aanpak van eenzaamheid (https://www.samentegeneenzaamheid.nl/sites/wte/files/lokale-aanpak-van-eenzaamheid-handreiking-coalitie-erbij.pdf)
- Ecorys (2017): Beschikbaarheid van openbaar toegankelijke toiletten. Ervaringen en wensen van buikpatiënten en mensen met incontinentie (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/factsheet_tekortaanopenbaretoiletten.824342b848f7.pdf)
- Maag Lever Darm Stichting (2017): position paper Meer toiletten in Nederland: een hoognodige zaak (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/20171116__position_paper_meer_toiletten_in_nl_een_hoognodige_zaa.2c4843416669.pdf)
- Maag Lever Darm Stichting (2017): bijlage bij position paper Openbare toiletten in het buitenland (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/20171113_bijlage_position_paper_-_overzicht_openbare_toiletten_i.6e90959139b2.pdf)
- Path Intelligence (2015): "Time is money. Shoppers buy more when they stay longer"; Path Intelligence, Londen.
- Piha, S. and Räikkönen, J. (2017): "When nature calls: The role of customer toilets in retail stores." Journal of Retailing and Consumer Services 36: 33-38.